

بررسی شیوه‌های مراقبت از دهان و دندان در دانش آموزان دبیرستانی استان زنجان، ۱۳۸۴

کوروش امینی*، دکتر عبدالله امینی**، حسین مدنی*، محمد حسین پورمعماری*، رمضان فلاح***

نویسنده‌ی مسئول: زنجان، دانشگاه علوم پزشکی، گروه پرستاری korosh20002@yahoo.com

دریافت: ۸۴/۹/۱۹ پذیرش: ۸۵/۳/۲۲

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به شیوع بالای فساد و خرابی دندان‌ها و عوارض شناخته شده‌ی آن و گزارش‌هایی مبنی بر تأثیر رفتارهای بهداشتی در ارتقای بهداشت دهان و دندان، این مطالعه به منظور تعیین شیوه‌های مختلف مراقبت از دهان و دندان در بین نوجوانان استان زنجان طی سال تحصیلی ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۴ صورت گرفت.

روش بررسی: این تحقیق توصیفی بر روی ۱۵۰۰ دانش آموز دبیرستانی صورت پذیرفت که به روش نمونه‌گیری تصادفی و خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شده بودند. ابزار مطالعه پرسش‌نامه‌ی محقق ساخته بود که به منظور تعیین روایی آن از روش اعتبار محتوا و به منظور تعیین پایایی آن از روش آزمون مجدد استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و آزمون کای اسکوئر به منظور تعیین اختلاف بین گروه‌های مختلف (بر اساس برخی ویژگی‌های دموگرافیک) مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: بیشترین شیوه‌ی مراقبت از دندان‌ها در دانش آموزان مسواک زدن (۸۹/۷ درصد) بود که آزمون آماری تفاوت معنی‌داری را بر حسب جنس ($P=0/001$)، پایه‌های مختلف تحصیلی ($P=0/04$)، دبیرستان‌های مختلف ($P=0/02$) و مناطق مختلف تحصیلی ($P=0/001$) نشان داد. **نتیجه‌گیری:** شیوه‌ی غالب مراقبت از دندان‌ها توسط نوجوانان استان، تنها به کارگیری مسواک بود. از این رو برنامه‌ریزی به منظور به کارگیری شیوه‌های مختلف مراقبت دهان و دندان در نوجوانان اکیداً توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: دهان و دندان، رفتار بهداشتی، نوجوانان، زنجان

مقدمه

از ابتلا به عفونت دهان، فساد و از دست دادن دندان‌ها، التهاب لثه‌ها و مشکلات تنفسی، حائز اهمیت است (۱، ۲). علاوه بر آن نقش دندان‌های سالم در تغذیه و پیشگیری از سوء تغذیه، برخی از بیماری‌های مزمن مانند دیابت و بیماری قلبی، تصویر ذهنی مثبت از خود و به تبع آن سلامت روان به اثبات رسیده است (۳). آمارهای بین‌المللی و شواهد موجود، از زمان‌های دور (۵ هزار سال پیش) نشان می‌دهد که میزان

بهداشت دهان و دندان به تمامی جنبه‌های سلامت و عملکرد دهان، به ویژه لثه و دندان‌ها اشاره دارد. عدم رعایت رفتارهای مرتبط با سلامت و بهداشت دهان و دندان از چند جنبه‌ی نقش دندان و لثه‌ها در خوردن، صحبت کردن، کیفیت صدا و تکلم؛ سلامت عمومی و احساس خوب بودن (Well being)؛ اهمیت مراقبت صحیح از دندان‌ها، پیشگیری

* کارشناس ارشد پرستاری، مربی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

** داروساز، دانشکده داروسازی اهواز

*** کارشناس ارشد آمار حیاتی، مربی دانشگاه علوم پزشکی زنجان